

Línia del ferrocarril

Sant Quirze de Besora

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Línia Barcelona-Puigcerdà
Emplaçament A la part oest del nucli antic, al marge esquerra del Ter entre el nucli antic i el canal de Can Guixà
Alçada: 575

Coordenades:

Latitud: 42.105467173704
Longitud: 2.2172571435568
UTM Est (X): 435282
UTM Nord (Y): 4661783

Classificació

Número de fitxa 08237 - 109
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1880
Autoria de l'element: Caminos de Hierro del Norte de España
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Encara en ús i servei.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Pública
Titular: Red Nacional del Ferrocarriles españoles (RENFE). Gobierno de España
Autoria de la fitxa Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: ds., 29/07/2023 - 11:08

Descripció

Línia del ferrocarril de Barcelona a Puigcerdà que travessa la població i el municipi de sud a nord tant per la riba dreta venint pel túnel de Sant Quirze com també per l'esquerra, una vegada creuat el Ter pel denominat pont del Ferrocarril. La seva traça altera part del seu antic urbanisme ja que va tallar els carrers del Pont amb el raval, carrer de les Roques i els antics camins de Santa Maria de Besora i del Castell de Montesquiu. En aquest tram es van haver de construir talussos, terraplens i pel pas de la via es van haver d'excavar trinxeres que comportaren l'enderroc de cases i altres construccions. es tracta d'un tram de via ampla espanyola "ample ibèric" propietat d'ADIF i gestionat per "la red Nacional de Ferrocarriles españoles (RENFE)".

Observacions:

Encara consisteix en una important via i mitjà de comunicació entre Sant Quirze i les zones urbanes de Vic, Ripoll i també Barcelona. Correspon amb la denominada línia. R3

Història

La història del ferrocarril ens ve propiciada per un intent el 1844 de construir un ferrocarril que unís les poblacions de Vic i Ripoll i a la vegada funcionés com a mitjà articulador de les diferents fàbriques i colònies tèxtils que s'anaven desenvolupant al llarg del curs del riu Ter. Aquest primer intent promogut per l'empresa *El veterano cabeza de hierro* pretenia extreure el carbó de les mines ripolleses d'Ogassa i Sant Martí de Surroca i transportar-lo fins a Barcelona ja que aquesta tasca era portada a terme pels traginers a través del camí ral. El 1847 l'empresa explotadora de les mines rep una primera llicència per a construir un ferrocarril entre Barcelona i França passant per Camprodón i Sant Joan de les Abadesses. A través de les desavinences entre l'empresa concessionària i la propietat de les mines van provocar que aquesta primera concessió fos traspasada a Girona Hermanos Clavé i Cia i van fundar la companyia camins de ferro entre Barcelona i Granollers la qual inicià la construcció de la línia que va arribar fins a Granollers. L'any 1954 i degut als problemes i recursos que la companyia havia d'esmerçar en aquesta línia es va abandonar el projecte de fer arribar el ferrocarril fins a Sant Joan i la concessió passés a mans d'una nova companyia. *Ferrocarrils i mines de Sant Joan de les Abadesses*, creada el 1877 amb l'objectiu de reprendre la construcció d'aquesta nova línia ferroviària. L'objectiu era transportar el carbó de les mines d'Ogassa i Surroca per mitjà de vagonetes fins a l'estació de Torralba de Sant Joan i d'aquí carregar-les en el ferrocarril fins a Barcelona passant per les comarques del Ripollès, Osona, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Barcelona. El pas entre la línia Barcelona- Granollers propietat de la companyia de Ferrocarrils de Barcelona Tarragona i França i la línia Granollers Sant Joan es feia per mitjà de peatges que es feien pagar als diferents combois. En el cas de Sant Quirze la companyia de *camino de hierro del Norte de España* havia arrendat els drets de les mines de carbó de Sant Joan i de les del ferro de Ribes. Els 24 ponts que hi ha entre Vic i Sant Joan de les Abadesses els va construir la Maquinista Terrestre i Marítima. La construcció de les trinxeres Aquesta línia va arribar a Sant Joan el 1880.

El 1904 un tractat entre França i l'estat Espanyol va comportar la creació de dues línies transpirinenques catalanes. La de Lleida-La Pobla de Segur i Saint Gironès i la de Ripoll-la Tor de Querol tenint Ripoll com a estació internacional i d'enllaç amb les línies existents en direcció Vic. L'estat va assumir la construcció d'aquesta nova línia amb ample ibèric que va ser finalitzada el 1929 amb doble via (ample ibèric i internacional). Passada la guerra aquesta línia es va mantenir fins el 1970 on es van començar a tancar algunes línies. Coincidint amb el tancament de les mines d'Ogassa el 1967 hi va haver un declivi de convois en aquesta línia entre Ripoll i Sant Joan de les Abadesses que va haver de clausurar el 1980. A partir de

1984 i degut a un pla de racionament entre l'estat i la companyia concessionaria RENFE per a eliminar les línies deficitaries hi havia prevista l'eliminació de la R3 i també la línia entre Lleida i la Pobla de Segur cosa que no va ser possible gràcies als acords entre la Generalitat de Catalunya i el ministeri de foment que van mantenir actives ambdues línies fins a l'actualitat.

Bibliografia

SERRALLONGA URUQIDI, JOAN; 1998. sant Quirze de Besora de 1714 a l'actualitat. Eumo editorial

[https://wikipedia.org >wiki>línia Barcelona Ripoll](https://wikipedia.org/wiki/L%C3%ADnia_Barcelona_Ripoll)

[https:// transpirenaico.iguadix.es>content >história](https://transpirenaico.iguadix.es/content/hist%C3%B3ria)

[https:// www.trenscat.com>renfe>ripoll_ct](https://www.trenscat.com/renfe/ripoll_ct)

